

كاتىك سوڧى مانگانە دەبىتتە مۆتەكە

«يەكەمجار سوڧى مانگانەم بۆ ھات وامزانى گيانم برينداربوه»

دايكم بۆلەى دەكرد
و دەيوت بەملى
شكاوى گەورە بو

دەبىت ھەمو
دايكيك ئەم بابەتە
بۆ كچەكەى رون
بكاتەوہ

بۇ ئەۋەى نەبىتتە شۆكىكى گەورە بۇيان
وہكچۆن بەسەر مندا ھات.
(ئەژىن)ىش جەختى لەو قسانە كردهوہ
«سەربارى ئەۋەى كە ھىچى پىئەۋتم،
كەچى دايكم قسەشى پىئەۋتم و بۆلەى
دەكرد و دەيوت بەملى شكاوى گەورە
بو، من نەمدەزانى ئەمە واتاى چىيە وام
دەزانى تاوانىكم كردهو و بۆيە زۆر رقم
لە خۆم بو» .

كوڤانىش كىشەيان ھەيە

نەبونى ھۆشيارى لەبارەى ئەم
حالەتەوہ، واىكرده كە ھەندىك لە
ژنان پاش ھاوسەرگىرىيى كرىنىش،
روہپوى كىشە بىنەوہ، بەتاييەتى كە
ھاوسەرەكانيان لەبارەى ئەم حالەتەوہ
ھىچيان نەزانىوہ .

(داستان) ژنىكى دانيشتوى كەلارە،
نمونەى ھاوپىيەكى بۆ گىڤراينەوہ كە
پاش ھاوسەرگىرىيىكردى، مېردەكەى
ھىچ ھۆشيارىيەكى لەبارەى ئەم
حالەتەوہ نەبوہ و پىتى سەير بوہ .

دەبىت چى بكرىت؟

«لەسەر ھەمو دايكيك پىئويستە
ئەم بابەتە بۆ كچەكەى رون بكاتەوہ
بۆ ئەۋەى ھەم شارەزابى ھەبىت و
ھەم شەرم و ترس وقەلەقيان روہپرو
نەبىتەوہ» . توپزەرى دەرونى (رۆژە
فەقى سلىمان) وادەلىت .

«ھىچيان پىئەدەۋتم و قسەشيان پىئەكرىم»

رەنگە (داليا) و (نەۋال) لە نمونە
كەمەكان بىن، چونكە زۆرىك لەو
كچانەى ئىمە دواندمانن، بەگلەين
لە خىزانەكانيان كە ھىچ رىئمايى و
ئامۆڭگارىيەكان بۇيان نەبوہ .

(ھازە) وتى: من زۆر زەرەرم كرد،
چونكە دايكم ھىچى پىئەۋتم،
بۆيە پىئويستە دايكان
پىش ئەو كاتە بە
كچەكانيان بلىن

■ نەۋزىن، شۇخان ھەمەسالەح

و فشارىكى زۆرى دەرونى دەبن .
(ئاهەنگ)ى ۲۷ سالە، سەربوردەى
خۆى پىش ۱۴ سال لە ئىستا و
ئەۋكاتەى كە بۆ يەكەمجار سوڧى
مانگانەى لىپھاتوہ، بەم رستەيە
گىڤرايەوہ: «كە كەۋتمە عادەوہ قەت
بىرم ناچىتەوہ، چونكە وەك ئەۋە وا بو
زىنام كرىت» .

ئەو باس لە يادگارەيكى يەكجار تاللى
خۆى دەكات لەوبارەوہ «بەيانىەك
ھەستام لەخەو جلەكانم بىون بە
خوئىنەوہ، منىش نەمزانى چيە، ئىتر
چوم بۆ دەوام بىئەۋەى ھىچ شتىك
بىەستم، كە گەشتە دەوام لەكاتى
پشو خوئىن بە سەدرىەكەمەوہ بو،
ھاوپىيەكم كە ھاوتەمەنم بو لىتى پرسىم
ئەۋە چيە؟ منىش رۆيشتمە زۆرەوہ لە
شوئنى خۆم دانيشتم، كۆتا وانە ھەستام
بچمەوہ كەچى گيانم ھەموى خوئىن بو،
نەمدەزانى چى بكەم، چاۋەرئى بوم
قەلەرەبالغ بىت كەس سەيرم نەكات
بىمە جىي سەرنج، بەلام لە دەرەوہ
چەند كچىكى تر بەوشىۋەيە منيان بىنى
و گالئەيان پىكرىم، ناچار قەسسەلەى
كچىكى ھاوپىم بە كەمەمەوہ بەست بۆ
ئەۋەى پەلە خوئىنەكە دەرەكەۋىت» .
خەمى ئەو كچە لىرەدا كۆتايى نايت،
بەلكو كە دەشگاتە مالەۋە، خىزانەكەى
سەرزەنشتى زۆرى دەكەن و قسەى
پىئەلىن، وەك ئەۋەى خۆى بەرپرس
بىت لەۋەى بەسەرى دا ھاتوہ .

«دايكم وتى: كچم ئىتر بالغ بويت»

بەپىچەۋانەى خىزانى ئەم كچانەوہ
كە رۆلىكى ئەۋتۇيان نەبوہ لە
ھۆشياركرىدەۋەى كچەكانيان دا،
خىزانى دىكە ھەن كچەكانيان پىشتر
لەم دۆخە ئاڭدار كرىدەتەوہ .
(داليا) كچىكى دانيشتوى كەلارە، بۆ
(نەۋزىن) باسى لەۋەكرد كە ئەگەرچى
يەكەمجار كە توشى سوڧى مانگانە بوہ
زۆر ناخۆش بوہ بەلايەۋە، بەلام پىتى
سەير نەبوہ و زانويەتى حالەتەكە چيە،
ئەۋىش بەۋھىيەى بۆى رونكراۋەتەوہ .
وتى: باۋكم يارمەتىدەرم بو، بەھۆى
ئەۋەى منالى گەورەبوم لەگەل باۋكم
زىاتر نزيك تريبوم، ھەربۆيە باۋكم
دەربارەى ئەو قۇناغە بابەتى بۆ
دەخوئىدەمەوہ .

(نەۋال)، كچىكى ترى دانيشتوى
كەلارە، باس لە يەكەمجار دەكات كە

كە لە ژنان بېرسىت ئەو كاتەى كەۋتمە
سوڧى مانگانەۋە لەچى دۆخىكدا بون
يان ھىچ ئاڭايىەكتان لەبارەيەۋە ھەبو؟
ئەۋا بە زۆرى بوہ وەلام دەدەنەۋە
كە نەك ھەر ئاڭايان نەبوہ، بەلكو
روہپوى شۆك و ترسىش بوئەتەوہ .

سوڧى مانگانە كە دياردەيەكى
جەستەيە و ھەمو ژنىك دەگرىتەۋە لە
قۇناغى كچىنى و پىڭەيشتن دا، وەكو
يەككە لە قورستىن و ھەستىارتىن
قۇناغ و حالەتەكان لىكەدەرىتەۋە،
بەتاييەتى لە كۆمەلگەيەكى وەكو
گەرميان دا كە بەھۆى كەمى ھۆشيارىيى
و راھىئاننى كچانەۋە، زۆرىكيان ھىچ
لەبارەى ئەم حالەتەۋە نازانن .

«ۋامدەزانى گيانم برينداربوه»

بىئاڭايى كچان لەم حالەتە، وادەكات
كە روہپوى شۆك و ترسىكى زۆريان
بكاتەۋە و بارىكى ناخۆش بال بەسەر
دەرونياندا بكىشيت .
«لەدۋازدە سالى كەۋتمە سەر خوئىن،
ۋامدەزانى گيانم برينداربوه ۋا خوئنى
لىدېت» . ئەمە قسەى (ھازە) بو .
ئەۋكە تەمەنى ۲۳ سالە، بەردەوام
بو لە گىڤراينەۋەى ئەۋ ساتە «خوشكى
لەخۆم گەورەترم نەبو، دايكىشىم
تەنانەت يەك وشە چيە پىتى نەۋتم،
لەكاتىكدا بەحالىشى دەزانى، ھەتا
پورزايەكم كە خوئنى بەجلەكەمەوہ
بىنى حالەتەكەى بۆ رونكرىدەمەۋە» .

«ۋامدەزانى خۆم بشۆم ئىتر نامىئىن»

(ئەژىن)، كچىكى دىكەيە، سەربوردەى
خۆى لەگەل سەرەتاي دەستپىكرىدى
سوڧى مانگانە بەمشىۋەيە گىڤرايەۋە
«ئەۋ كاتەى كەۋتمە سوڧى مانگانە
ھىچ شتىكم دەربارەى نەدەزانى، زۆر
دەترسام و دلىم پىتى تەنگ دەبو،
ھەرچىم دەكرد خوئىنەريونەكە
نەدەۋەستا، جارى ۋا ھەبو لەرۆژىك دا
۳ جار خۆم ئەشۆرد، چونكە ۋامدەزانى
خۆم بشۆم ئىتر نامىئىن» .
بەھۆى ئەۋەى كچان ئاڭايىەكى
ئەۋتۇيان لەبارەى ئەم حالەتەۋە نىيە
كە حالەتتىكى ئاسايى و ھەمىشەيى
ژنانە دەبىت لە قۇناغى پىڭەيشتنەۋە
تا ئائومىدىي، ھەربۆيە توشى دلەپراۋكى

سوڧى مانگانە چيە؟

لەسەرەتاي قۇناغى ھەرزەكارى و دواتردا رودانى سوڧى مانگانە و رۈنەدانى دەبىتتە
خەسلەتتىكى سەرەكى لەژيانى ژن دا، ھەرلەيەكەم دلۆپى خوئىنەۋە كەپىيى دەلىن سوڧى
كەۋتمەسەر خوئىن، تا دوا دلۆپى خوئىن كەپىيى دەلىن تەمەنى ئائومىدى .
كەۋتمە سەرخوئىن ئامازەيە بەكۆتايى پىنھاتنى سوڧىكى مانگانە و دەستپىكرىدى سوڧىكى تر،
لەدەستپىكرىدى سوڧى كەۋتمە سەرخوئىن تا ۋەستاندەۋەى كەۋتمە سەر خوئىن، نزيكەى ۲۸
رۆژ دەخايەنيت .

لەسەرەتاي ئەم ۲۸ رۆژەدا سوڧى ھىلكەدانان دەست پىدەكات كە ئەۋىش نزيكەى ۲۱ رۆژ
دەخايەنيت، لەۋ ماۋەيەدا ئەگەر ھىلكە پىتتىنرا لەلايان تۆۋەۋە، ئەۋە ھىلكەى پىتراۋ گەشە
دەكات و پەرەدەسىنيت، بەلام ئەگەر نەپىتتىنرا ئەۋە سوڧى كەۋتمە سەر خوئىن رودەدات،
ئەۋىش نزيكەى ۵ بۆ ۷ رۆژ دەخايەنيت .

لەم ماۋەيەدا بړىك خوئىن لە رىگەى زىۋە دەكرىتە دەرەۋە، ئەۋىش پاشماۋەى ناۋپۆشى
مناللانە و ھەمو مانگىك ئەمە بەردەوام دەبىت ئەگەر توشى ھىچ بارودۇخىكى
نائاسايى نەبىت .

بەگشتى لە تەمەنى ۱۳ سالىۋە حالەتەكە دەستپىدەكات، بەلام لەھەندىك
كچ دا پىش و لە ھەندىك كچى ترىشدا پاش دەكەۋىت . ئەم دۆخە
بەردەوام دەبىت ھەتا ژن دەگاتە تەمەنى ئائومىدىي كە
زۆرتەر لە پاش تەمەنى ۴۵ بۆ ۵۰ سالى دا
رودەدات .